

Dosarul nr.2rh-165/17

Instanța de fond: Judecătoria Drochia – N. Podlisnic

Instanța de apel: CA Bălți – Iu. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevschi

Instanța de recurs: CSJ – I. Sîrcu, S. Moldovan, I. Druță, M. Pitic, M. Ghervas

ÎNCHEIERE

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președinte ședinței, judecătorul
judecătoria

Iulia Sîrcu,
Ion Druță, Mariana Pitic,
Luiza Gafton, Maria Ghervas,

examinând cererea de revizuire depusă de către Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova,

în cauza civilă la acțiunea înaintată de către Ministerul Apărării împotriva lui Mihail Baidauz privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru instruire,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din data de 05 aprilie 2017, prin care s-a respins recursul declarat de către Mihail Baidauz, s-a menținut decizia Curții de Apel Bălți din data de 01 septembrie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 11 mai 2015 Ministerul Apărării s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Baidauz privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru instruire în sumă de 147.106,58 lei.

Prin hotărârea Judecătoria Drochia din 23 martie 2016 s-a refuzat în admiterea cererii de chemare în judecată înaintată de către Ministerul Apărării (f.d.101 - 104).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 01 septembrie 2016 s-a admis apelul declarat de către Ministerul Apărării. S-a casat hotărârea Judecătoria Drochia din 23 martie 2016, s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Apărării. S-a încasat de la Mihail Baidauz în beneficiul Ministerului Apărării cheltuielile de instruire în sumă de 147.106,50 lei (f.d. 132 - 135).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din data de 05 aprilie 2017 a respins recursul depus de către Mihail Baidauz, a menținut decizia Curții de Apel Bălți din data de 01 septembrie 2016 (f.d. 174-180)

La data de 20 iunie 2007 Serviciul de Informații și Securitate a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea cererii, casarea deciziei instanței de recurs (f.d. 184-189).

Ca temei de revizuire Serviciul de Informații și Securitate a indicat prevederile art.449 lit. c) CPC și anume că prin decizia din data de 05 aprilie 2017 Curtea Supremă de Justiție s-a expus direct asupra drepturilor altor persoane neimplicate în

proces și anume a Serviciului de Informații și Securitate cât și a Ministerului Finanțelor.

Mihail Baidauz la data de 25 august 2017 a depus referință la cererea de revizuire declarată de Serviciul de Informații și Securitate, prin care a solicitat admiterea acesteia (f.d 201-203).

La data de 29 august 2017 Ministerul Apărării a depus referință, prin care indică că atât Serviciului de Informații și Securitate cât și Ministerului Finanțelor nu-i sunt atinse drepturile prin soluția adoptată de instanța de recurs, ori Ministerul Apărării nu a pretins recuperarea cheltuielilor de instruire din bugetul Serviciului de Informații și Securitate sau din fondurile de retribuire preconizate pentru plata de către Serviciul de Informații și Securitate în folosul angajatului său. Pretențiile pecuniare formulate de Ministerul Apărării sunt îndreptate exclusiv către Mihail Baidauz, fără a aduce atingere Serviciului de Informații și Securitate și Ministerului Finanțelor, solicitând respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă (f.d. 205-209).

Conform prevederilor art. 451 alin.1 în coroborare cu art. 447 lit. a) CPC cererea de revizuire se depune în scris de către părți și alți participanți la proces, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 CPC și anexându-se probele ce le confirmă.

Verificând argumentele revizuentului, examinând materialele cauzei în raport cu temeiurile de revizuire prevăzute de art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră, că cererea de revizuire este inadmisibilă și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 449, lit. c) al CPC revizuirea se declară în cazul în care: „instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces”.

Prin urmare, Colegiul reține, că pentru a invoca temeiul indicat de revizuent este necesar ca prin hotărârea supusă revizuirii să fie afectate drepturile unor persoane neimplicate în proces.

La caz, Ministerul Apărării s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Baidauz privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru instruire, acțiune întemeiată în baza art. 35, alin. 11 al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI din 22 iulie 2005.

Instanța de recurs, soluționând litigiul, a constatat, că la data de 03 august 2009 între Ministerul Apărării și Mihail Baidauz a fost încheiat contractul de îndeplinire a serviciului militar, potrivit căruia Mihail Baidauz și-a asumat următoarele obligații: să îndeplinească serviciul militar prin contract în Forțele Armate pe un termen de 9 ani, care va include perioada instruirii și 5 ani în calcul calendaristic după absolvirea acesteia, în condițiile stabilite de legislația în vigoare cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar; în perioada îndeplinirii serviciului militar prin contract să îndeplinească cinstit și conștiincios obligațiunile de serviciu, prevederile Jurământului și alte regulamente militare, ordinele și dispozițiile comandanților, iar Ministerul Apărării să-l înscrie pe Mihail Baidauz în tabelul nominal al unității. Asupra militarului se extind obligațiunile, drepturile, înlesnirile și avantajele stabilite pentru militarii prin contract.

În baza contractului Mihail Baidauz a fost admis la studii în Institutul Militar al Forțelor Armate “Alexandru cel Bun” (actuala Academie Militară). La 27 iunie 2013 Mihail Baidauz a absolvit Institutul Militar, obținând specialitatea militară

„transmisiuni, teleradiocomunicații”, confirmată prin diploma de licență nr. 513439508304. Prin ordinul din 19 decembrie 2014 Mihail Baidauz a fost trecut în rezervă conform pct. 140 lit. m) (la inițiativa personală a militarului) al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în forțele armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006.

Ulterior, prin ordinul Centrului comunicații și informatică al Marelui Stat Major nr. 253 din 24 decembrie 2014, Mihail Baidauz a fost exclus din lista nominală a unității și de la toate felurile de asigurare, fiind îndreptat pentru a fi luat la evidență militară în Centrul Militar Soroca.

Conform art. 35 alin. (3) al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, eliberarea militarilor din serviciul militar prin contract se efectuează, la expirarea contractului; la atingerea vârstei-limită de aflare în serviciul militar; la clasarea acestora inapți pentru serviciul militar de către comisia medico-militară; la clasarea acestora apți necombatant pentru serviciul militar de către comisia medico-militară, în cazul când nu pot fi folosiți pentru serviciul militar din cauza lipsei funcțiilor vacante; în legătură cu exmatricularea din instituția de învățământ militar – pentru studenții instituțiilor de învățământ militar; la tănuirea faptelor ce împiedică încadrarea în serviciul militar; la dobândirea cetățeniei altui stat; în urma unor măsuri de organizare – dacă este imposibilă folosirea militarului într-o funcție similară celei deținute în serviciul militar și dacă el nu acceptă să fie transferat într-o funcție inferioară; la transferarea într-o altă structură de stat în care este prevăzut serviciul special; din motive de inaptitudine pentru funcția exercitată; la comiterea delictelor ce discreditează titlul de militar; din motive familiale; din inițiativa personală a militarului; la alegerea în funcții electivă; la condamnarea militarului de către instanța de judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni.

Aliniatul 11 al aceluiași articol prevede că la eliberarea din serviciul militar prin contract în cazurile prevăzute la alin.(3) lit. e)-g), i)-k) și m)-o), militarii cu vechimea în serviciul militar mai mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățământ militar sau după încheierea tuturor tipurilor de instruire, indiferent de sursa de finanțare, sunt obligați să recupereze cheltuielile pentru instruire în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciul militar.

Prin urmare, instanța de recurs a reținut întemeiată concluzia instanței de apel precum că Ministerul Apărării a suportat cheltuieli pentru instruire prin care se subînțeleg ca cheltuieli calculate în mod proporțional, ce cuprind mijloace bănești achitate personalului (militar și civil) implicat în procesul de instruire, cheltuielile pentru cazare, echipament, alimentație și asigurare medicală, în legătură cu instruirea lui Mihail Baidauz pentru perioada anilor 2009 – 2013 în sumă de 147.106,58 lei (f.d. 7).

Potrivit art. 27 alin. (6) al Legii nr. 1245 din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, militarii eliberați din serviciul militar care, după încheierea tuturor tipurilor de instruire, au îndeplinit serviciul militar în Forțele Armate mai puțin de 5 ani achită cheltuielile pentru instruire, independent de sursa de finanțare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la statutul militarilor.

Astfel, argumentul revizuentului precum că Serviciul de Informații și Securitate nu a fost atras în proces, fiindu-i lezate interesele de asigurare a securității statului nu poate fi reținut, ori cheltuielile suportate de către Ministerul Apărării pentru instruirea

lui Mihail Baidauz s-au dispus a fi încasare nemijlocit de la Mihail Baidauz și nicidecum din bugetul Serviciului de Informații și Securitate sau din fondurile de retribuire a muncii angajaților acestuia.

Mai mult ca atât, la data de 23 martie 2016 Mihail Baidauz a depus cerere privind atragerea Serviciului de Informații și Securitate în calitate de intervenient accesoriu, fiind respinsă de instanța de fond.

Astfel, argumentul invocat în cererea de revizuire a fost deja obiect de dezbatere în cadrul judecării fondului cauzei.

De asemenea, nu poate fi reținut nici argumentul precum că Ministerul Finanțelor nu a fost atras în proces, deși are calitate de creditor în cazurile în care sumele sunt încasate în beneficiul statului, ori pretinsele circumstanțe nu sunt susceptibile să influențeze soluția instanței de recurs.

La caz, Mihail Baidauz a fost instruit în baza comenzii de stat din surse bugetare pentru necesitățile Armatei Naționale. Ca urmare, cheltuielile de instruire pretinse vor fi vărsate la bugetul de stat, în condițiile art. 35 alin. (13) al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, mijloacele financiare, restituite conform prevederilor alin.(11) și (12), se varsă la bugetul de stat, precum și vor crea condiții de finanțare pentru alt specialist în domeniul militar.

Prin urmare, interesele statului nu au fost afectate, ori cheltuielile de instruire în sumă de 147.106,50 lei au fost dispuse spre a fi vărsate în bugetul statului.

Colegiul precizează, că hotărârea atacată prin intermediul revizuirii nu poate fi criticată în raport cu probatoriul dosarului existent la data pronunțării acestei hotărâri, dar numai în baza unor împrejurări noi, necunoscute de instanță la data pronunțării.

Pe calea revizuirii nu se pune problema realizării unui control judiciar, ci a unei noi judecăți, pe temeiul unor elemente, ce au format obiectul judecății finalizate cu pronunțarea hotărârii, a cărei revizuire se solicită.

Examinând argumentele cererii de revizuire, Colegiul le apreciază drept irelevante și lipsite de contextul pertinent inițierii procedurii de revizuire, or acestea de fapt, nu sunt susținute prin nici un fel de probe indubitabile.

Colegiul constată, că prin revizuirea în sensul declarat se pretinde nu corectarea erorilor judiciare și omisiunilor justiției, dar anularea unei hotărâri irevocabile, fapt care direct contravine atât dispozițiilor legii naționale, cât și celor internaționale.

Astfel, admiterea revizuirii, în circumstanțele descrise ar contravine principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art.6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează, că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

În susținerea opiniei enunțate instanța de revizuire invocă și *hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei*, în care Curtea a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o

parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caractere substanțiale și obligatorii.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate, Colegiul consideră, că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 449, lit. c) și 453 alin. 1, lit. a) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE:

Se respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton

Maria Ghervas